

4. Мітюніна Н.І., Ляховська Т.Ю., Кетова О.М., Нестеренко Л.А., Талаш В.В. Актуальність проблеми викладання акушерства і гінекології в умовах реформування медичної освіти. Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 2021. С. 170-171.
5. Мороз В.М., Гумінський Ю.Й., Фоміна Л.В., Полєся Т.Л. Проблеми та перспективи вищої медичної освіти у реалізації Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я України. Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 рр.: тези доп. навч.-метод. конф., м. Вінниця, 25 берез. 2015 р./ Вінницький нац. мед. ун-т ім. М.І. Пирогова, 2015. С. 2-6.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ «ОРТОДОНТІЇ»

Гутовська І.О., Галич Л.Б., Курєдова В.Д., Виженко Е.Е., Ніколішин І.А.

Полтавський державний медичний університет

Розглянуто можливості здобування й подачі інформації для лікарів-інтернів, слухачів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтиєв.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, післядипломна освіта, «AudaxCeph», електронна бібліотека.

The article is devoted to the possibilities of obtaining and providing information for intern doctors, trainees at the Department of Postgraduate Education of Orthodontists.

Keywords: information and communication technologies, postgraduate education, "AudaxCeph", electronic library.

Початок ХХІ століття характеризує суспільство як постіндустріальне (інформаційне), в якому здійснюється інформатизація всіх галузей науки й освіти. Інформатизація суспільства пов'язана насамперед із розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (інтернет), мультимедійних технологій. Щороку активно постає питання на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтиєв Полтавського державного медичного університету щодо розширення можливостей подання інформації слухачам на циклі «Ортодонтія», лікарям-інтернам і не знижує своєї актуальності у військовий час у нашій країні [1].

Використання новітніх інформаційних технологій у всіх сферах життя є досить актуальним питанням, дослідженням і впровадженням результатів якого займається безліч науковців. Тому важливим завданням сучасної вищої школи стало формування високого рівня інформаційної культури майбутніх фахівців у галузі медицини в умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства. В умовах постійних змін у всіх сферах життя в Україні особливого значення набуває професійна підготовка майбутніх медичних працівників, зокрема лікарів-стоматологів. Діяльність лікарів неможлива без використання сучасних інформаційних технологій, які є необхідним і доступним інструментом для медичних досліджень і в клінічній практиці в цілому. Навчання в медичних закладах освіти націлене на підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які були б відповідальними, компетентними, мали б високий творчий потенціал і були здатні до якісної діяльності за визначеним фахом. Саме тому в процесі підготовки медичних працівників у закладах післядипломної освіти необхідно впроваджувати принципово нові підходи до питань розроблення технологій навчання.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності. ІКТ – це технології опрацювання інформації за допомогою комп'ютера і телекомунікаційних засобів. Упровадження ІКТ у навчальний процес стимулює інтерес до навчальної діяльності, лікувальної справи, сприяє формуванню логічного мислення на ортодонтичному прийомі, оскільки ортодонтія – це спрямування в медицині, яке потребує точності та творчого мислення [2].

Щороку з'являються нові вимоги й завдання щодо підготовки майбутніх лікарів, фахівців своєї спеціальності. Провідною метою такої підготовки стає формування спеціаліста з якісною теоретичною і практичною підготовкою, який досконало володіє своєю спеціальністю. У зв'язку з цим зростає роль педагогічної майстерності викладача і його здібностей методично правильно керувати педагогічним процесом підготовки сучасного спеціаліста і виникає необхідність у підготовці й проведенні нових, сучасних лекцій, практичних і семінарських занять із лікарями-спеціалістами, лікарями-інтернами із застосуванням сучасних технологій навчання [4].

Освіта має орієнтуватись на розвивальні технології, які формують у майбутніх лікарів уміння вчитися, мислити, аналізувати і впроваджувати отриману інформацію, швидко приймати рішення в екстрених ситуаціях, пристосовуватись до потреб праці (формувати основні життєві компетенції). Світовий процес переходу до інформаційного суспільства, а також воєнні, економічні, політичні й соціальні зміни, що відбуваються нині в Україні, зумовлюють необхідність прискорення реформування системи освіти й системи охорони здоров'я в цілому. Людство має нагальну потребу в обробці інформації. Необхідність пошуку нових організаційних форм і методик навчання зумовлена тим, що виникла потреба в розробці методики, яка відповідає адаптації навчальних закладів до комп'ютерної епохи. Університети мають стати найважливішим фактором формування нових сучасних життєвих установок особистості. А медичні університети мають ще й завдання у формуванні ЛІКАРЯ, а це завдання під силу лише тим викладачам, які здатні не тільки "завантажувати" пам'ять студентів, інтернів, слухачів, спеціалістів, а й формувати їхню компетентність у своїй спеціальності. В умовах традиційних форм і методів навчання лікарі-інтерни, слухачі, отримуючи інформацію пасивно, не вміють самостійно її здобувати й застосовувати те, що знають, на практиці.

Післядипломна медична освіта орієнтована на практичні потреби дорослого контингенту слухачів, із професійною діяльністю яких безпосередньо пов'язані зміст і реалізація додаткових освітніх програм. Сучасному суспі-

льству потрібен компетентний лікар-ортодонт, який здатен брати участь у розвитку своєї спеціальності. Тому сьогодні в освіті на перший план висувається завдання створення сприятливих умов для отримання інформації та її засвоєння.

Акцентуємо, що кожний лікар-інтерн, слухач, який приходить на кафедру післядипломної освіти ПДМУ, на початку свого навчання отримує матриккул, в якому є перелік практичних навичок для засвоєння відповідно до вимог стандартів вищої післядипломної освіти України. Тому, перебуваючи на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів упродовж 7:12 годин, лікарі мають можливість виконувати великий обсяг практичної роботи з ортодонтичними пацієнтами, ґрунтовніше опанувати теоретичний матеріал. На кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів упроваджуються в навчальний процес щоденні розбори клінічних випадків із використанням мультимедійних презентацій. Кожен викладач кафедри презентує свої ортодонтичні випадки з детальним розбором методик лікування, що дає можливість на наочному прикладі спостерігати за етапами лікування. На теоретичній частині заняття викладач за допомогою мультимедійної презентації, відеофільмів, Web-сайтів, електронних програм дає можливість поглиблено розкрити кожен тему заняття у формі вільної дискусії, в якій беруть участь усі присутні на занятті лікарі-інтерни, слухачі й викладач.

Повноцінна діагностика пацієнтів із зубощелепними аномаліями досить складна й довготривала і відіграє вирішальну роль в успішному етіопатогенетичному лікуванні. Вона можлива лише за комплексного оцінювання контрольної-діагностичних моделей щелеп, знімків обличчя, ортопантомограм, телерентгенограм і конусно-променевої комп'ютерної томографії. Без жодного з цих методів сучасний ортодонт не може якісно спланувати майбутнє ортодонтичне лікування пацієнта.

Вагомим досягненням викладацького складу кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів стало використання програмного забезпечення «AudaxSerh» для аналізу телерентгенографії, аналізу знімків обличчя, ортопантомограм, фотометрії пацієнтів із подальшим проєктуванням результатів лікування, що дає можливість пацієнтам бачити майбутні результати лікування. Кожен слухач, який проходить навчання на базі кафедри, має можливість опанувати «AudaxSerh» під час підготовки до захисту історій хвороби [3].

Також на базі кафедри створено електронну бібліотеку з навчальною літературою на паперових і електронних носіях, фонд бібліотеки постійно поповнюється новою навчальною літературою, тому всі лікарі мають змогу отримати підручники й навчальні посібники, а також інші інформаційні джерела, необхідні для здобуття знань, умінь і навичок. Особливу увагу кафедра післядипломної освіти лікарів-ортодонтів приділяє університетському сайту, завдяки якому лікарі мають доступ до електронних навчальних матеріалів, розміщених на веб-порталі університету, зокрема до презентацій, текстів лекцій, методичних рекомендацій для підготовки до практичних занять, банків навчальних таблиць і відеофільмів тощо. Наявність таких навчальних матеріалів суттєво полегшує пошук інформації і підвищує якість її засвоєння слухачами.

Список використаної літератури

1. Воронкін О. Розвиток комп'ютерних технологій підтримки навчання студентів вищих навчальних закладів України (друга половина 50-х – початок 90-х років ХХ ст.). Інформаційні технології і засоби навчання. №1 (39).2014. С. 17 – 45.
2. Гуревич Р. С. Інформаційні технології навчання: інтегрований підхід. Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр; за ред. Гуревича Р. С. – Львів: Вид-во «СПЛОМ». 2011. 484 с.
3. Куроєдова В.Д., Дмитренко М.І., Галич Л.Б., Головка Н.В., Виженко Є.Є. Упровадження сучасних комп'ютерних технологій – шлях удосконалення навчання на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів. Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах». Полтава, 2015. С. 135-136.
4. Vakulenko D.V., Kravets N.O., Dobrovolska A.M., Klymuk N.Ya. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у галузі медичної освіти України. Науково-практичний журнал «Медична освіта». №3 (83) 2019. С.60-61.

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ І МОЖЛИВОСТІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Гуцаленко О.О., Циганенко І.В., Обчаренко Л.К.

Полтавський державний медичний університет

Змішане навчання – один із трендів сучасної системи освіти, актуальність якого в закладі вищої медичної освіти постійно буде зростати, а потреба широкого впровадження очевидна вже нині. Пандемія COVID-19 прискорила розробку й впровадження інноваційних цифрових навчальних технологій у закладах освіти.

Ключові слова: вища медична освіта, змішане, дистанційне і традиційне навчання.

Blended learning is one of the trends of the modern education system, the relevance of which in a higher medical institution will constantly increase, and the need for widespread implementation is already obvious. The COVID-19 pandemic has accelerated the development and implementation of innovative digital learning technologies in educational institutions.

Keywords: higher medical education, mixed, distance and traditional learning

Ситуація, що склалася в Україні у 2020-2021 рр., а саме тривалі карантинні обмеження, зумовлені пандемією нової коронавірусної хвороби COVID-19, спричинили труднощі, які були пов'язані з переходом більшості освітніх закладів на дистанційний режим роботи. Карантин (як загальний на державному рівні, так і локальний – в окремих шкільних класах чи академічних групах здобувачів вищої освіти) кинув виклик можливості проведення навчального процесу в школах і вишах України, однак він же став і каталізатором повноцінного запуску дистанційного навчання.